

Erkin Vohidov

O'zbekim

YANGI ASR AVLODI
TOSHKENT
2017

UO‘K: 821.512.133-1

KBK: 84(50‘zb)7

V – 89

Vohidov, Erkin

O‘zbekim: she‘rlar, dostonlar, hajviyalar, muxammaslar, tarjimalar. Erkin Vohidov. – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2017. – 400 b.

ISBN 978-9943-20-237-5

«Kamolot kutubxonasi» ruknida nashrga tayyorlangan navbatdagi kitobimiz o‘zbek adabiyotining zabardast vakili, O‘zbekiston xalq shoiri, O‘zbekiston qahramoni Erkin Vohidovning she‘r, doston, hajviya, muxammas va tarjimalaridan tarkib topdi. Nashriyotimiz tomonidan shoirning «Zamin sayyorasi» hamda «Sharqiy qirg‘oq» nomli she‘riy to‘plamlari o‘quvchilar e‘tiboriga havola etilgach, ko‘p sonli she‘riyat ixlosmandlari shoirning yirik hajmli ijodiy merosi jamlangan to‘plamni chop etishimizni so‘rab murojaat qilishdi.

Aslida Erkin Vohidov she‘rlarini saralashga hojat yo‘q: qaysi satrini o‘qimang, kitobga kiritgingiz, mutolaaga kirishgan o‘quvchiga xoh katta yoshli, xoh bugungi davr farzandi bo‘lsin, shoir ijodini taqdim etgingiz, she‘rlar zamiridagi faqat so‘z san‘atkorigagina xos bo‘lgan haqiqatlardan boxabar etgingiz keladi.

ISBN 978-9943-20-237-5

© Erkin Vohidov, «O‘zbekim». «Yangi asr avlodi», 2017.

Faxriya

*Bu qasidam senga, xalqim,
Oq sut-u tuz hurmati,
Erkin o'g'lingman, qabul et,
O'zbekim, jon o'zbekim.*

O'ZBEKISTONIM

Faxriya

Yurtim,
Seni yana oldim qalamga,
To'ying, shodiyonang bahona bo'lib.
Yana kelib qo'nding tonggi misramga
Falak nisor etgan durdona bo'lib.
Iqbol peshonamga bitgan oshyonim –
O'zbekistonim.

Toleyim bor ekan,
Senga hamnafas,
Otashin quyoshing bilan yo'g'rildim.
Yuz yil avval emas, yuz yil so'ng emas,
Tug'yonli asrda senda tug'ildim.
Gullar sochding men ilk bosgan qadamga
Bag'ring menga nurli koshona bo'lib.
Jahon ichra mening tengsiz jahonim –
O'zbekistonim.

Maqsad manzilida dovon oshgan dam
Yo'lchi ham bir to'xtab olgandek nafas,
Marzagacha yetib borgan dehqon ham
Ortga boqib bir zum qilgandek havas.
Ellik bahor ko'rib hayot bog'ida
Umr kamoliga qo'l cho'zib inson,
Oltin darvozani chertgan chog'ida
Sarhisob qiladi umrin begumon.
Bosib o'tgan yo'li shunda odamga
Tuyiladi ming bir pog'ona bo'lib.
Ming bir dovon oshgan alp pahlavonim –
O'zbekistonim.

Asli ellik emas, ellik ming yoshing,
Kechmishing tarixlar nariyog'ida.
To'marisdek ona Kayxisrav boshin
Qon to'la sanochga solgan chog'ida,
Spitamen kamon tutib dastida
Maroqandni saqlab turganda uzoq,
Yovni adashtirib o'lim dashtida
Ko'krak ochib qah-qah urganda Shiroq,
Hali o'zbek emas, lekin olamga
Mashhur eding soq-u sug'd ona bo'lib.
Iskandarni majruh etgan kamonim –
O'zbekistonim.

Vahshat vodiysida kechdi asrlar
Aljabr ustodin tuqquncha yering.
Iliming yuksalguncha Beruniy qadar,
To Alisher qadar yetguncha she'ring,
Hayratga solguncha fan olamini
Farg'oniy chiqargan aniq hisoblar...
Tebransa ne ajab Toshkent zamini,
Bu yerga ko'milgan milliard kitoblar.
Farang-u Hind-u Chin, Iroq, Ajamga
Taralding Alqonun, Saydona bo'lib.
Buyuklar tan bergan buyuk dostonim –
O'zbekistonim.

Ming bora tiklanding, ming bor qulading,
Yovlar qamchisidan chekkanda ozor –
Alpomish singari o'g'lon tilading,
Tilading Go'ro'g'li singari sardor.
Sen ham gullar terib umid bog'idan
Tole orzusida tuzding alyorlar.
Ammo bo'talaring qo'ng'irog'idan
Cho'llarda to'kilib qoldi oh-zorlar.

Umring egiz bo'ldi anduh-alamga
Orzularing bari afsona bo'lib.
Barchinning ko'ksida qolgan armonim –
O'zbekistonim.

Zamin dardicha bor bir ayol dardi,
Oyning dog'i balki uning dog'idan.
Faryod olov bo'lsa olam yonardi
Sharqlik juvonlarning chekkan ohidan.
Zebuniso o'tdi tanho va mahzun
Boshida o't bo'lib malika toji.
Tun bo'lib yoyilar Qo'qonda har kun
Nodirabegimning qirqilgan sochi.
Ayol!
To'rt devorda ko'milding g'amga,
G'azallarda faqat jonona bo'lib.
Barnodek, Anbardek dili so'zonim –
O'zbekistonim.

Hali sokin tuman chulg'ab bag'rini
G'aflat uyqusida yotardi olam,
Umid qalamida «Quyosh shahri»ni
Hali yozmagandi Kampanella ham.
Najot ko'zi bilan mag'ribga boqib,
Ko'hna Xorazmdan yo'l olgan karvon
Yovmut sahrosida oylar uloqib
Maskov tuprog'iga yetganda omon,
O'zbeklar to'qigan shohi, gilamga
Boqqanda zariflar hayrona bo'lib,
Do'stlik ipak yo'li ochgan karvonim –
O'zbekistonim.

Darvozungni ochding ma'rifat, fanga,
Senga oshno bo'ldi Pushkin kabi zot.
Lekin baxt-u iqbol kulmadi sanga,
Hali olis edi sen kutgan najot.

Erk deya atalgan tabarruk shamga
Intilding bir umr parvona bo'lib.
Parvonadek kuyib o'rtangan jonim –
O'zbekistonim.

Dardingni kuyladi anhorlaringda
G'ijirlab aylangan ko'hna charxpalak,
San'ating munaqqash devorlaringda,
Lekin obodliging bo'ldi Hapalak.
Parilaring tutqun bo'lib haramga,
Ulug' shoirlaring devona bo'lib,
Taqdir sahrosida zor-u sarsonim –
O'zbekistonim.

Ko'p ellarni kezdim, ko'p yurtlar ko'rdim,
Bir-biridan go'zal, bir-biridan soz.
Lekin Sharqda mash'al charog'on yurtim
Olamda tengi yo'q o'lkadir mumtoz.
Bunda do'stlik kuyin aytur har chechak,
Bunda baxtni qilur har bulbul navo.
Dillardagi azal bashariy tilak –
Buyuk birodarlik gulshani aro
Osiyoxon degan suluv sanamga
Oltin sep-u atlas so'zona bo'lib
Kulib turgan, yorug', munis makonim –
O'zbekistonim.

Yiroqdan eshlitib surnay ovozin
Ko'chaga yugurgan bola singari,
Men ham qo'lga olib sibizg'a sozim
To'yingga shosharman eldan ilgari.
Tilak shu – qo'shig'im katta bayramga
Yetib borsa kichik to'yona bo'lib.
Mening ham qolmasdi dilda armonim,
O'lkam, onajonim, yuragim, jonim –
O'zbekistonim.

O'ZBEGIM

Qasida

Tarixingdir ming asrlar
Ichra pinhon, o'zbekim,
Senga tengdosh Pomir-u
Oqsoch Tiyonshon, o'zbekim.

So'ylasin Afrosiyob-u
So'ylasin O'rxun xati,
Ko'hna tarix shodasida
Bitta marjon, o'zbekim.

Al-Beruniy, Al-Xorazmiy,
Al-Farob avlodidan,
Asli nasli balki O'zluq,
Balki Tarxon, o'zbekim.

O'tdilar sho'rlik boshingdan
O'ynatib shamshirlarin
Necha qoon, necha sulton,
Necha ming xon, o'zbekim.

Tog'laring tegrangda go'yo
Bo'g'ma ajdar bo'ldi-yu,
Ikki daryo – ikki chashming,
Chashmi giryon, o'zbekim.

Qaysari Rum nayzasidan
Bag'rida dog' uzra dog',
Chingiz-u Botu tig'iga
Ko'ksi qalqon, o'zbekim.

Yog'di to'rt yondin asrlar
Boshingda tiyri kamon,

Umri qurbon, mulki toroj,
Yurti vayron, o'zbekim.

Davr zulmiga va lekin
Bir umr bosh egmading,
Sen – Muqanna, sarbador – sen,
Erksevar qon, o'zbekim.

Sen na zardusht, sen na buddiy,
Senga na otash, na sanam,
Odamiylik dini birla
Toza imon, o'zbekim.

Ma'rifatning shu'lasiga
Talpinib zulmat aro,
Ko'zlaringda oqdi tunlar
Kavkabiston, o'zbekim.

Tuzdi-yu Mirzo Ulug'bek
Ko'ragoniy jadvalin,
Sirli osmon toqiga ilk
Qo'ydi narvon, o'zbekim.

Mir Alisher na'rasiga
Aks sado berdi jahon,
She'riyat mulkida bo'ldi
Shoh-u sulton, o'zbekim.

Ilm-u she'rda shoh-u sulton,
Lek taqdiriga qul,
O'z elida chekdi g'urbat,
Zor-u nolon, o'zbekim.

Mirzo Bobur – sen, fig'oning
Soldi olam uzra o't,

Shoh Mashrab qoni senda
Urdu tugʻyon, oʻzbekim.

Sheʻriyatning gulshanida
Soʻldi mahzun Nodira,
Siyam tanni yuvdi koʻz yosh,
Koʻmdi armon, oʻzbekim.

Yigʻladi furqatda Furqat
Ham muqimlikda Muqiyim,
Nolishingdan Hind-u Afgʻon
Qildi afgʻon, oʻzbekim.

Tarixing bitmakka, xalqim,
Mingta Firdavsiy kerak,
Chunki bir bor chekkan ohing
Mingta doston, oʻzbekim.

Ortda qoldi koʻhna tarix,
Ortda qoldi dard, sitam,
Ketdi vahming, bitdi zahming,
Topdi darmon, oʻzbekim.

Boʻldi osmoning charogʻon
Tole xurshidi bilan,
Boʻldi asriy tiyra shoming
Shuʻla afshon, oʻzbekim.

Men Vatanni bogʻ deb aytsam,
Sensan unda bitta gul,
Men Vatanni koʻz deb aytsam,
Bitta mujgon, oʻzbekim.

Faxr etarman, ona xalqim,
Koʻkragimni togʻ qilib,

Ko'kragida tog' ko'targan
Tanti dehqon, o'zbekim.

O'zbekim, deb keng jahonga
Ne uchun madh etmayin!
O'zligim bilmoqqa davrim
Berdi imkon, o'zbekim.

Men buyuk yurt o'g'lidurman,
Men bashar farzandiman,
Lek avval senga bo'lsam
Sodiq o'g'lon, o'zbekim.

Menga Pushkin bir jahon-u
Menga Bayron bir jahon,
Lek Navoiydek bobom bor,
Ko'ksi osmon, o'zbekim.

Qayga bormay boshda do'ppim,
G'oz yurarman, gerdayib,
Olam uzra nomi ketgan
O'zbekiston, o'zbekim.

Bu qasidam senga, xalqim,
Oq sut-u tuz hurmati,
Erkin o'g'lingman, qabul et,
O'zbekim, jon o'zbekim.

VATAN ISTAGI

Bu Vatanda bir Vatan
Qurmoqni istaydir ko'ngil,
O'zni ozod qush kabi
Ko'rmoqni istaydir ko'ngil.

Bu Vatan timsoli bo'lsa
Tong quyoshi shu'lavor,
Shu'lalar qo'ynida charx –
Urmoqni istaydir ko'ngil.

Ul Vatanga bayroq – insof,
Tug'i sarhad, muhri – mehr,
Sarhad uzra soqchidek
Turmoqni istaydir ko'ngil.

Kim bu tuproq qadrin istar
Aylamoq tuproqqa teng,
Ko'ziga tuproq bilan
Urmoqni istaydir ko'ngil.

Ul Vatan yelkanlarini
Ma'rifat ummonida
Qiblayi imon sari
Burmoqni istaydir ko'ngil.

Bas, yetar yolg'on saodat,
Yolg'on erk, yolg'on vatan,
Hurriyat zavqini chin
Surmoqni istaydir ko'ngil.

Qutlug' istiqlol kunida,
Ey Vatan, bag'ringda shod
Erkin o'g'loning bo'lib
Yurmoqni istaydir ko'ngil.

1990

VATAN QADRI

Chashma qoshida tiniq suv
Qadrini bilmas kishi,
Sayr etib gulshanda gulni
Ko'ziga ilmas kishi.

Vah, bu ne g'aflatki inson –
Ko'ksida tutmish Vatan,
Kim Vatan ichra Vatanning
Shukrini qilmas kishi.

Yurt nedir, yurt dog'i nedir,
Yurtdan ayrilgan bilar,
Anglaguvchi yurt firoqin
Yurtda topilmas kishi.

Ey, vatandoshim, eshit
Bobur-u Furqat nolasin,
Besabab anduh tig'ida
Bag'rini tilmas kishi.

Bilma, farzandim, Vatan hajrini,
Lek qadrini bil –
Kim Vatan qadrini bilmas,
Angla, komilmas kishi.

1992

* * *

Vatan, to tanda jonim bor,
Seningdirman, seningdirman,
Tanim xok o'lsa ham sen yor,
Seningdirman, seningdirman.

Jahon kengdir, falak kengdir,
Yurak kengdir, chu sen borsan,
Seningsiz ikki dunyo tor,
Seningdirman, seningdirman.

Menga begona ellarda
Nasib gar o'lsa yuz rohat,
Chekay bag'ringda ming ozor,
Seningdirman, seningdirman.

Agar shodliklaring ozdir,
Meningdirsan, meningdirsan,
Magarkim g'amlarim bisyor,
Seningdirman, seningdirman.

Bugun bor, erta yo'q jismim,
Va lek ruhim uchun mangu,
Sening manguliging darkor,
Seningdirman, seningdirman.

Sening ishqing bilan yondim,
Ketar jonimda bu otash,
Seningdirman, yana takror,
Seningdirman, seningdirman.

1992

VATAN SGG'INCHI

*Chet ellarda xizmat qilayotgan
o'zbek birodarlarimga*

Qay oliy makonga safar qilmayin
Qay yiroq sohilga eltmasin qismat,
«Assalom alaykum!» deya jilmayib
Bir o'zbek qondoshim qarshilar albat.

Bizlar Kolomboga qo'nganda sahar,
Ilk bor u qarshilab parvona bo'ldi.
Shunda rutubatli, badbo'y bu shahar
Ko'zimga charaqlab Farg'ona bo'ldi.

Madorasda tilmoch ul o'zbekzoda
Barobar so'zlardi sakkiz tilda ham.
U oq xalat qiyib dorushshifoda,
Afg'on bolasiga qo'yardi malham.

Nur qasrini tiklab Furot uzra u
Arab xonasiga yoqardi quyosh.
Paxta o'stirardi Nildan olib suv,
Qalbida Afriqo filicha bardosh.

Misrda Yusufdek bo'lib ko'rindi,
Yamanda u menga tuyildi Hotam.
Bu ayon tuyg'udir – na qilsa endi
Olovdek tashlanar ko'zga o'z odam.

Bukun olis yo'ldan qaytganim chog'da
Ilk satrimda sizni qildim mukarrar –
Ey, siz, jondoshlarim, yurtdan yiroqda
Yurtning xizmatiga bog'langan kamar!